

STVARANJE MUZEJSKE MREŽE U JUŽNOM TIROLU

dr. ALEXANDRA PAN □ Servicestelle Museen – Amt für Kultur – Abteilung Deutsche Kultur und Familie, voditeljica projekta katalogizacije

kulturnih dobara Južnog Tirola, Autonomna pokrajina Južni Tirol, Italija

Južni Tirol nalazi se u Alpama, na sjeveru Italije. Autonomna pokrajina Bolzano – Südtirol obuhvaća 7.400 km², 116 općina i ima 460.000 stanovnika.¹ U zemlji postoje tri jezične skupine: gotovo dvije trećine stanovnika govori njemački kao materinski jezik, malo više od četvrtine govori talijanski, a tu su još Ladini, mala manjinska narodna skupina koja čini manje od 5% ukupnog stanovništva i govori retoromanski. Na putu k autonomnoj samoupravi Južni Tirol je 1958. godine uveo prvi *kulturni zakon za zaštitu manjina*. Od 1972. godine Južni Tirol osim upravnih ima i dalekosežne zakonodavne kompetencije, među kojima su i one što se odnose na kulturu, zaštitu spomenika, te arhivsku i muzejsku djelatnost.

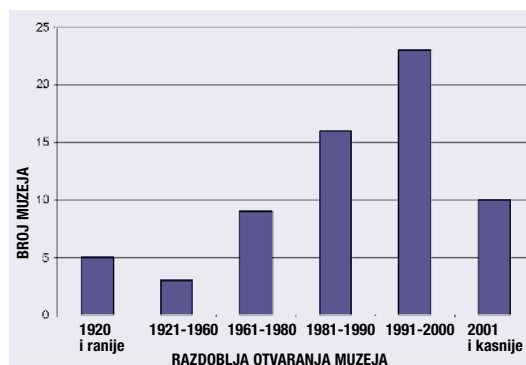
1. OPĆI UVJETI

1.1. Povijesni osvrt. Prijenosom državnih odgovornosti za muzeje, zbirke i umjetnine na Južni Tirol 1972. godine stvoreni su preduvjeti za djelotvornu zaštitu i promociju kulturnih dobara. Otada pokrajinske vlasti Južnog Tirola u sklopu svoga zakonodavnog sustava neposredno upravljaju i zaštitom spomenika i muzejskom djelatnošću te ih unapređuju. Budući da su, povijesno gledano, kulturna dobra najčešće plod života i rada njemačke i ladinske etničke skupine, odgovornost za njih povjerena je Odjelu za njemačku kulturu Zemaljske uprave Južnog Tirola, koja i danas, preko Ureda za kulturu, upravlja muzejima.

Muzejska je djelatnost prvi put uređena 1988. godine Zemaljskim zakonom (Landesgesetz – LG, Nr. 38), koji je prije svega usmjeren na njezino unapređenje. Primjerice, tamošnja Zemaljska vlada potiče gradnju muzeja koji su od interesa za Južni Tirol i podržava muzeje neovisno o tome vode li ih javne ustanove, udruženja ili privatnici.

Prema Zakonu o muzejima, Zemaljski ured ima ovlasti provoditi mjere od općeg interesa za muzeje, nabavljati vrijednu građu, posuđivati je drugim muzejima te stavljati privatne zbirke od javnog interesa pod svoju zaštitu.

Zakon definira muzej kao instituciju koja skuplja, čuva i izlaže građu važnu s povijesnoga, povijesno-umjetničkoga i prirodoslovnog stajališta. Novčanu potporu primaju isključivo muzeji i zbirke od javnog interesa,

otvoreni javnosti i s redovitim radnim vremenom. Zakonski je predviđena i ustanovljena muzejsko-savjetodavna komisija kao tijelo sastavljeno od političkih zastupnika svih triju etničkih skupina, okruga i muzeja. Kriterijima koji uvjetuju potporu utvrđeno je da muzej mora imati važnost na međunarodnoj, državnoj, okružnoj ili lokalnoj razini. Maksimalan iznos potpore može biti 80% priznatih troškova.

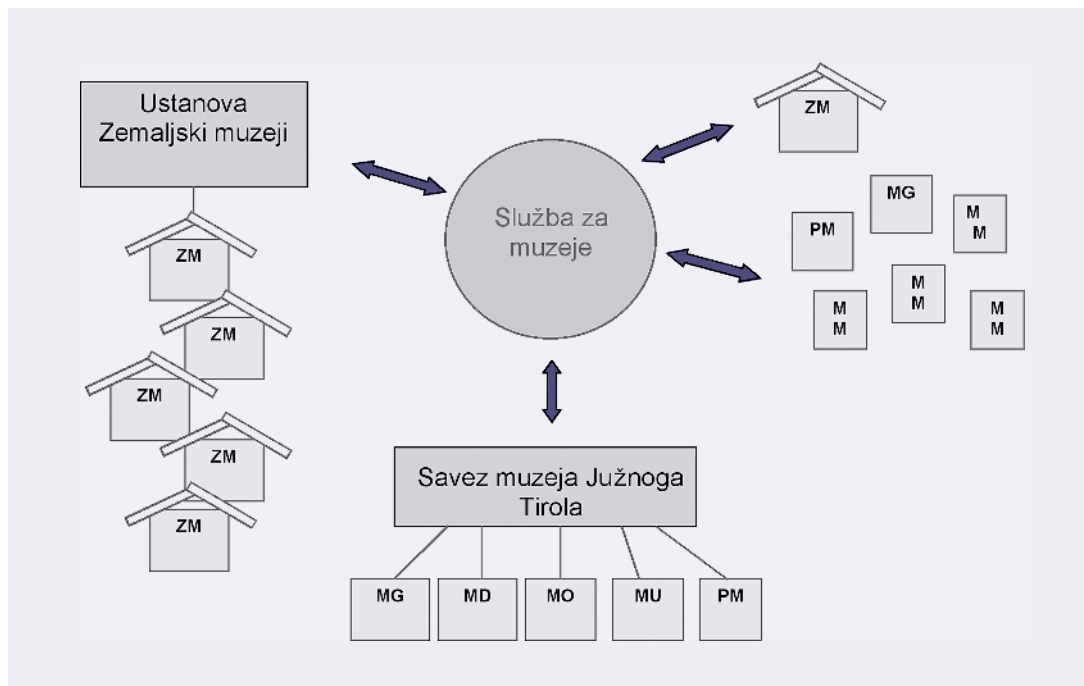
Na osnovi Zakona o muzejima Zemaljska vlada Južnog Tirola podupire zemaljske muzeje Južnog Tirola s otprilike 50% muzejskog proračuna. Nadalje, putem potpora podržava 35 javnih, crkvenih i privatnih muzeja u njihovim redovitim i izvanrednim djelatnostima ili ulaganjima, za što se izdvaja daljnjih 45% godišnjega muzejskog proračuna. Ostalih 5% Zemaljska uprava ulaže u muzeje i ostale projekte u regiji.

Ta se sredstva dodjeljuju povijesno važnim izložbama kao što su tirolske izložbe prekograničnog tipa (od 1993. svake treće godine), publikacijama kao što je *Muzejski vodič Južnog Tirola* (1. izdanje 1993. godine, 2. izdanje 1996./97. godine) ili zajedničkom internet-skom portalu muzeja (2001. godine) i drugim jedinstvenim projektima.

Ured za njemačku kulturu stekao je prva iskustva s umrežavanjem 1999.-2000. godine, i to projektom zajedničke promidžbe zemaljskih muzeja, koji su u ono doba još pojedinačno istupali. U sklopu projekta koncipirali su zajednički logotip, uredili štand za sajam slobodnog vremena, objavili zajedničku programsku knjižicu. Ta je djelatnost bila temelj za kasnije udruživanje zemaljskih muzeja pod jedinstvenom upravom. Drugi

sl. 1. Broj muzeja prema godinama otvaranja, 2005.

¹ Brojevi se odnose na posljednji popis stanovništva Južnog Tirola od listopada 2001. godine, što ga je proveo Zemaljski institut za statistiku. Autonomna pokrajina Bolzano-Južni Tirol, Zemaljski institut za Statistiku (nakladnik), priopćenje br. 17, kolovoz 2002.

ZM - Zemeljski muzej
 MG - Muzej grada
 MD - Muzej djece
 MO - Muzej okruga
 MU - Muzej udruge
 PM - Privatni muzej
 MM - Mali muzej

sl. 2. Sadašnja organizacija muzejske djelatnosti

projekt umrežavanja o kojemu se Zemeljska vlada mjerodavno brinula jest 2003. godine započeto katalogiziranje kulturnih dobara, o čemu će biti riječi u nekim od idućih poglavlja.

1.1.1. Razvoj muzejske djelatnosti Južnog Tirola.

Nakon prvih osnivanja muzeja početkom 20. stoljeća, kojim su utemeljeni ponajprije gradski muzeji, sredinom 1970-ih započeo je snažan muzejski pokret u Južnom Tirolu. Osobito se očitovao osnivanjem većeg broja lokalnih – gradskih, seoskih i dolinskih muzeja – s ciljem očuvanja ruralne kulturne baštine. To je 1976. godine dovelo do osnutka prvoga zemaljskog muzeja (Etnografskog muzeja).

Otada je zabilježen ohrabrujuće brz razvoj s neprestanim rastom na području muzejske djelatnosti. Između 1990. i 2003. godine Južni Tirol osnovao je daljnjih šest zemaljskih muzeja, koji su se 2004. godine udružili u jedinstvenu Ustanovu Zemeljski muzeji (Körperschaft Landesmuseen). Od 34 muzeja u 1982. godini njihov se broj do danas udvostručio.

Danas postoji ukupno 80 muzejskih institucija, od kojih se 30-ak njih – privatnih i gradskih – 2004. godine udružilo u Savez muzeja Južnoga Tirola (Südtiroler Museumsverband).

Riječ je, dakle, o prilično recentnom razvoju koji je u posljednjem desetljeću sigurno doživio vrhunac osnivanjem novih zemaljskih muzeja prema europskim standardima. Štoviše, posljednjih se godina dotada nejednak i neplanirani razvoj pokrenuo zahvaljujući udruživanju različitih zemaljskih muzeja u zajedničku ustanovu. Ta je mreža najvećih i najmodernijih muzeja u zemlji nastala 2003. godine radi uštede putem sinergije.

Središnja se uprava, dakle, bavi zajedničkim funkcijama kao što su financije i knjigovodstvo, marketing i odnosi s javnošću, nabava i osoblje.

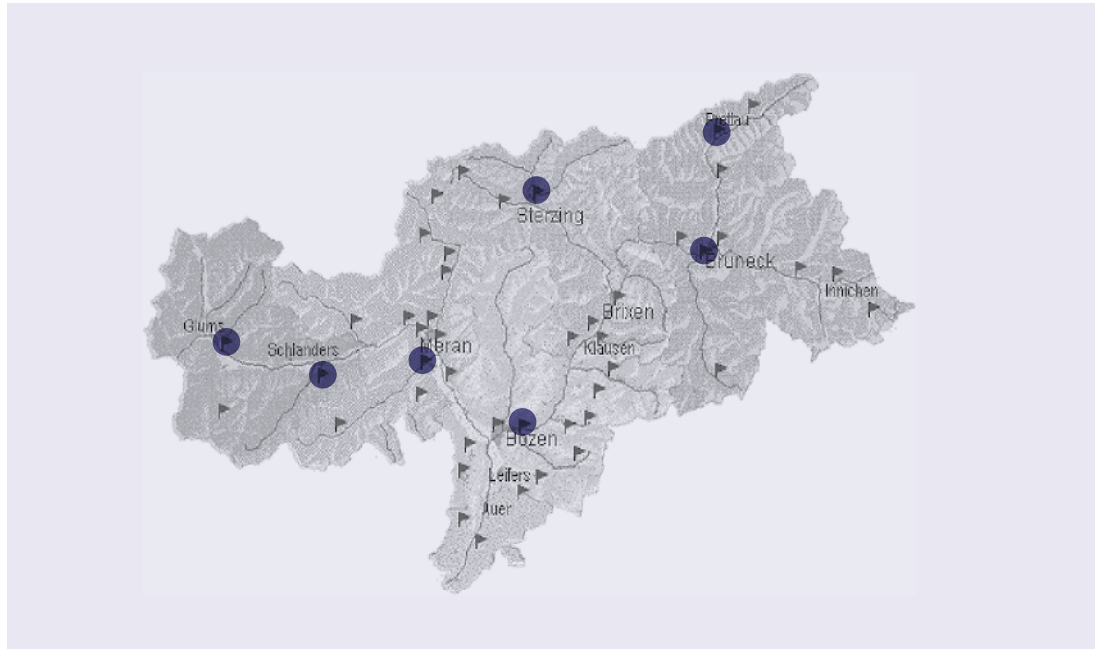
No to je udruživanje vodilo i do neravnoteže muzejske djelatnosti Južnog Tirola.

Velik dio ostalih muzeja reagirao je osnivanjem vlastite mreže 2004. godine, Saveza muzeja Južnoga Tirola. Njihov se broj u međuvremenu popeo na 33, što je nešto više od trećine postojećih muzeja i zbirki. Cilj tog Saveza prije svega je uzajamna potpora i zastupanje zajedničkih interesa kao i suradnja s turizmom, obrazovanje i usavršavanje djelatnika muzeja učlanjenih u Savez.

Međutim, kako ipak svi muzeji nisu pristupili Savezu, u Južnom Tirolu postoji i niz pojedinačnih i neorganiziranih muzeja. Na njihov zahtjev da se koordiniraju dalekosežne inicijative na državnoj razini, dr. Sabina Kasslatter-Mur, odgovorna zemaljska vijećnica za kulturu, osnovala je početkom 2005. godine u spomenutom Uredu za kulturu pri Zemeljskoj upravi Južnog Tirola Službu za muzeje (Servicestelle Museen).

Služba je zamišljena kao mjesto za sve muzeje u zemlji, no pozornost prije svega usmjerava na razvoj slabije opremljenih i manjih muzeja kako bi se smanjile razlike u njihovu razvoju. Teži se umrežavanju i zajedničkom razvoju muzeja. O organizaciji i zadacima Službe još ćemo govoriti u jednome od idućih poglavlja.

1.2. Polazno stanje. Danas je muzejska djelatnost Južnog Tirola u gotovo svim dolinama te pokrajine vrlo bogata. Više od 80 muzeja i zbirki nude raznovrsna kulturna dobra (približno milijun predmeta), koja se sadržajno razvrstavaju u četiri velika područja: kulturu, na čemu je i težište, umjetnost, prirodu i tehniku.

sl. 3. Karta muzeja u Južnom Tirolu

Ta je djelatnost do sada potpomagana uglavnom javnim novčanim sredstvima.

Cjelovitim istraživanjem polaznog stanja 2003. godine ispitivana je situacija s muzejima u Južnom Tirolu i dokumentacijski sustav. Analizom je potvrđeno bogatstvo raznovrsnih kulturnih dobara, ali nedostatak dokumentacije brojne građe ili njezina nepotpunost, nedostatna informacijsko-tehnička oprema u otprilike polovice muzeja, nedostatna osposobljenost pri usklađivanju sadržaja i djelovanja te nedovoljna lokalna i regionalna suradnja upućivali su na nove zadatke i izazove.

S prvim ispitivanjem svih muzeja i zbirki Južnog Tirola koje se odnosilo na 2005. godinu na vidjelo su izašla daljnja stajališta o stanju muzejske djelatnosti. Od 66 ispitanih muzeja s njih 48% upravljaju pretežito privatne institucije ili osobe, s 23% okruzi, s 12% autonomna pokrajina Bolzano-Južni Tirol, s 8% crkvene ustanove, a s 9% ostale javne institucije ili ustanove. Zemlja i okruzi pravni su nositelji 35% svih muzeja smještenih u Južnom Tirolu.

Tijekom 2005. godine muzeje je posjetilo 1.172.830 osoba, među njima 2.647 školskih razreda. Prosječna izložbena površina iznosi 876 m²; od toga su više od 60% unutarnje prostorije. Organizirana je 281 izložba, objavljeno 106 publikacija kao što su knjige, katalogi i sl. Proteklih pet godina muzejski su fondovi u 63% slučajeva korišteni za znanstvene svrhe.

Muzeji ukupno zapošljavaju 506 osoba. Od njih su 48% volonteri, 30% imaju ugovor na određeno, a 22% na neodređeno vrijeme. Muzeji su pristupačni javnosti u prosjeku 27 sati tijekom pet dana u tjednu.

Financiranje se ostvaruje javnim sredstvima (39%) i prodajom ulaznica (16%). Ostalih 45% čine članarine, donacije, prihodi od stručnih vodstava kroz izložbe,

sponzorski novac, dobit iz trgovina i restorana, prihodi od prava reproduciranja i ostalih prava iz drugih izvora.²

Dosadašnja financijska potpora nije dovoljna za održivi razvoj muzejske djelatnosti u Južnom Tirolu. Osim toga, nužni su zajednički temelji za rad muzeja, koji također služe osuvremenjivanju muzeja i podizanju njihova ugleda.

2. CILJ

Cilj osnivanja muzejske mreže u Južnom Tirolu među ostalim je i omogućivanje međunarodnog pristupa kulturnim dobrima putem internetskog portala kulturnih dobara. Nadalje, projekt bi trebao podupirati osposobljavanje muzejskih djelatnika za stručne djelatnosti zaštite i prezentacije kulturnih dobara.

Zemaljska vlada Južnog Tirola odlučila je podržati ostvarenje toga cilja potpomažući dva velika projekta:

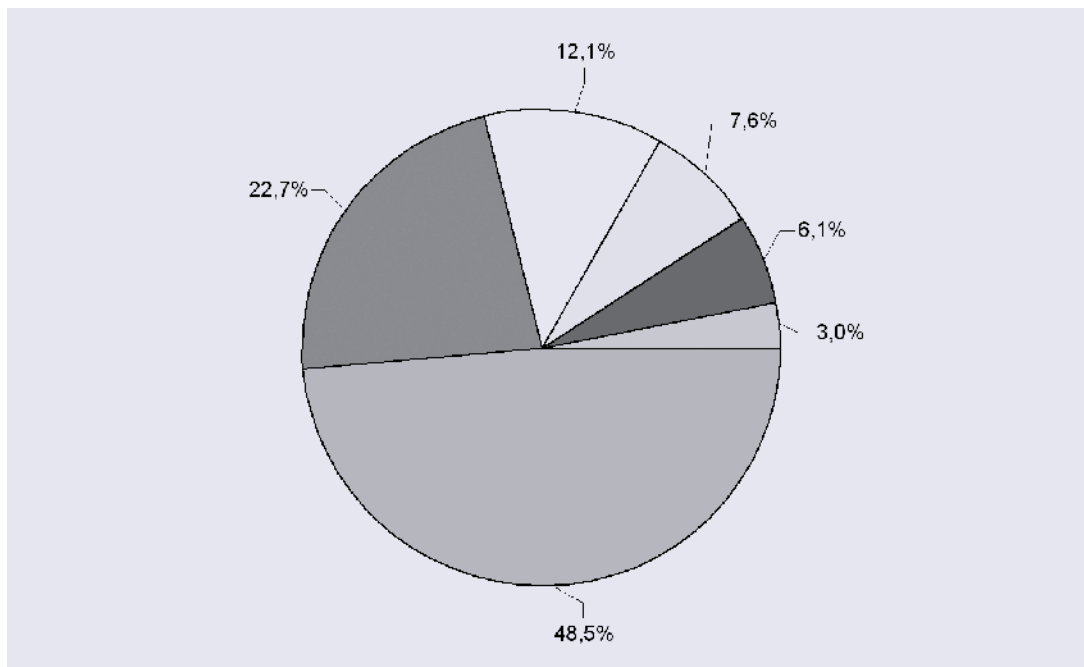
1. katalogizaciju regionalnih kulturnih dobara, odnosno muzejskih zbirki i spomenika. Projekt vode Odjel njemačke kulture i obitelji i Odjel za zaštitu spomenika, a započeo je 2003. godine,
2. službu za muzeje. Ured je utemeljen 2005. godine pri Odjelu njemačke kulture i obitelji.

Dva spomenuta projekta u fokusu su daljnjeg izlaganja.

3. PROJEKT KATALOGIZACIJE KULTURNIH DOBARA U JUŽNOM TIROLU

Taj je projekt bio prva inicijativa koja je obuhvatila cijelu zemlju, sve muzeje. Sastanci, razgovori i radne skupine bili su polazište za zajednički razvoj. To je bila prilika da se brojni ravnatelji i djelatnici muzeja prvi put upoznaju. Katalogiziranje kao fizičko umrežavanje sa zajedničkom koncepcijom podataka i platformom za njihovo predstavljanje stvara konkretan temelj za virtualnu mrežu i zajednički muzejski rad koja će se kasnije razraditi u sklopu Službe za muzeje.

² Detaljno u knjizi: *Muzeji u Južnom Tirolu 2005.*, Zemaljski institut za statistiku, Autonomna pokrajina Bolzano-Južni Tirol, Zemaljski institut za statistiku (nakladnik), priopćenje br. 21, kolovoz 2006.

- autonomna pokrajina Bolzano 12,1%
- crkvene ustanove 7,6%
- druge javne ustanove 6,1%
- ostali 3%
- privatne institucije 48,5%
- općina 22,7%

sl. 4. Muzeji prema nadležnim tijelima, 2005.

3.1. Cilj i ciljna skupina. Cilj projekta je usklađenim prikupljanjem podataka i katalogiziranjem pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara pridonijeti očuvanju kulturne baštine Južnog Tirola. Izrada baze podataka kulturnih dobara treba omogućiti pristup kulturnoj baštini. Pri tome se uzimaju u obzir minimalne zakonske odredbe Centralnog instituta za katalogiziranje i dokumentaciju (ICCD – Istituto Centrale per il Catalogo e la Documentazione) talijanskog Ministarstva kulture. Za razmjenu podataka među pokrajinama iznimno je važna kompatibilnost u sadržajnom, jezičnom i informacijsko-tehničkom smislu. Stoga je najmanji zahtjev kojemu teži Južni Tirol, s obzirom na svoju višejezičnost, da u svakome muzeju budu zastupljena barem dva jezika. Projekt je namijenjen ponajprije institucijama i osobama čiji je zadatak evidentirati kulturna dobra. U tome je Zemaljska vlada Južnog Tirola preuzela ulogu pokretanja i financiranja projekta. Javni (zemaljske i gradske institucije), privatni ili crkveni muzeji Južnog Tirola partneri su koji će stručnošću i sadržajima pomoći ostvarenju ciljeva stvaranjem baze podataka kojom će se u konačnici i koristiti. Stvaranjem ponude na sljedećoj je razini projekt usmjeren i prema vanjskim korisnicima, kojima treba omogućiti pristup na trima razinama. To su: znanost i uprava, javnost i gospodarstvo, muzeji i zbirke.

Budući da projekt obuhvaća izgradnju središnje baze podataka na području muzeja i spomenika te stručnu potporu za jedinstvenu katalogizaciju, arhivi i knjižnice zasada su ostavljeni po strani. No kako se provodi umrežavanje, postoji preduvjet za kasnije povezivanje.

3.2. Organizacija projekta. Naručitelj projekta je Zemaljska vlada Južnog Tirola. Nositelji projekta su Odjel njemačke kulture i obitelji te Odjel za zaštitu spomenika, čiji voditelji čine Upravni odbor. Dvije

referentice voditeljice su projekta, a projektni tim i radne skupine zaduženi su za provedbu. U radnim skupinama ponajprije su zastupljeni veći muzeji – iz tzv. skupine vodećih muzeja, koji, s obzirom na njihovo stručno znanje i djelotvornu suradnju, znatno pridonose cijelom projektu. Tehničku potporu projektu daju Odjel za informatiku Zemaljske vlade Južnog Tirola i tvrtka Informatik AG, a stručnu pomoć i jedan vanjski stručnjak s dugogodišnjim iskustvom na području informatizacije kulturne baštine.

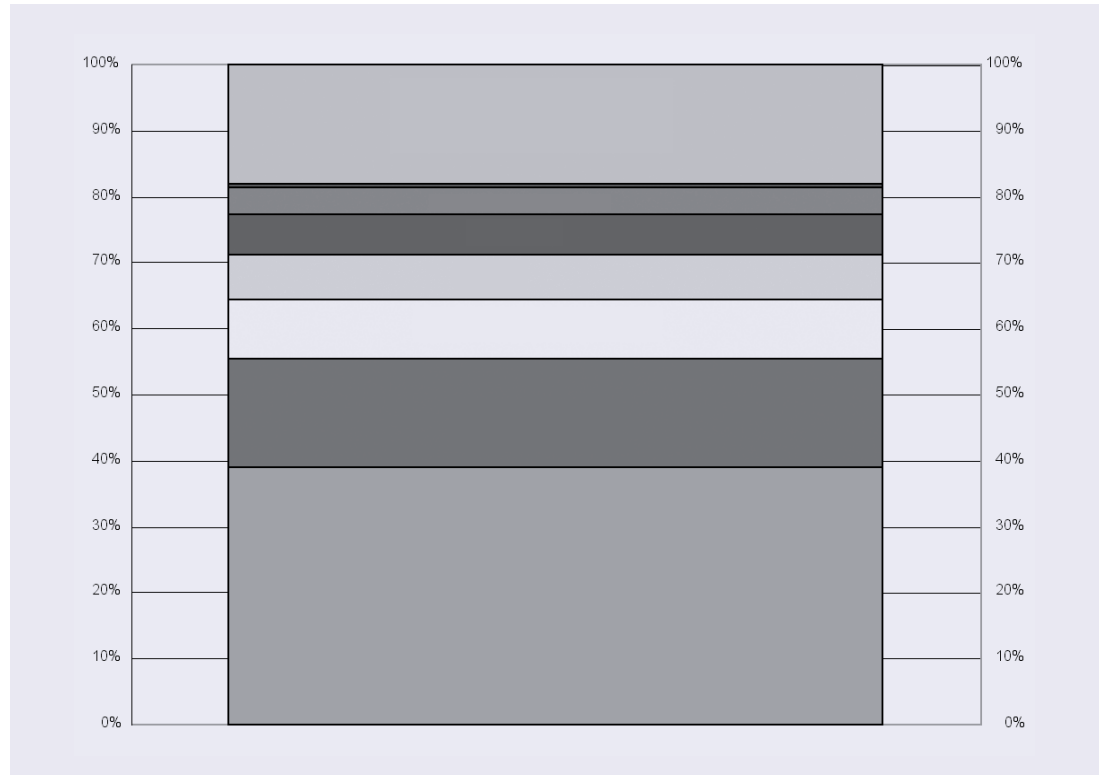
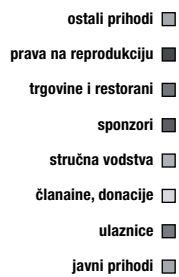
Rezultate redovito provjerava stručno savjetodavno tijelo.

Projekt obuhvaća pet razvojnih stupnjeva: ispitivanje stvarnog stanja, izradu nacrtu planiranih zadataka, nabavu softvera za katalogiziranje, a odmah zatim ostvarenje i izradu baze podataka kulturnih dobara. Započet je sredinom veljače 2003. godine i planirano je da traje do kraja 2005., dakle tri godine. No odgađanja u nabavi softvera produljili su ga do 2007. godine.

3.3. Djelatnosti. U ovom će poglavlju biti riječi o razradi pojedinačnih radnih paketa i djelatnostima koje su od 2003. godine postupno započete i do sada ostvarene.

3.3.1. Istraživanje stvarnog stanja. Kako bi se opsežno istražilo početno stanje, pročena je situacija s muzejima Južnog Tirola i njihov dokumentacijski sustav. Početkom projekta polazno je stanje bilo obilježeno neujednačenom dokumentacijom, utemeljenom na starijim iskustvima i s vrlo malo elemenata modernih standarda. Samo je oko 50% muzeja imalo računalo.

3.3.2. Izrada koncepta planiranih zadataka. Na osnovi istraživanja izrađen je koncept s nacrtom standardiziranog postupka budućeg katalogiziranja. Zahtjevi su

sl. 5. Financiranje muzeja u Južnom Tirolu, 2005.

podrazumijevali minimalnu specifikaciju za dokumentaciju predmeta i odgovarajućega radnog procesa, pri čemu su se uzimale u obzir različitosti muzeja. Zahtjev za softverom temeljio se na međunarodnim standardima, o čemu se raspravljalo s "vodećim muzejima", a zahtjev je uspoređen sa suvremenim trendovima u informacijskoj tehnologiji na području informatizacije kulturne baštine (primjerice, s distribuiranim funkcijama pretraživanja na temelju podatkovnih elemenata Dublin Corea).

3.3.3. Nabava softvera za katalogiziranje. Specifikacija zahtjeva za ostvarenje planiranog cilja bio je temelj za natječaj objavljen u cijeloj Europi u svibnju 2005. godine. Izvođač je izabran 2006. – to je tvrtka Adlib Information System iz Nizozemske i njezin softver Adlib.

U specifikaciji zahtjeva definirana su dva stupnja implementacije: bazični sustav za manje muzeje te sustav za upravljanje zbirkama koji mora udovoljiti zahtjevima zemaljskih muzeja. Predviđeno je središnje instaliranje sustava kod jednog tehničkog partnera, a svaki bi muzej putem interneta imao pristup podacima. Uz pomoć sučelja osiguran je i prijenos podataka prema starim sustavima i iz njih, koji se u nekim muzejima i dalje upotrebljavaju i nisu zamijenjeni novima.

Modul za pretraživanje podataka o predmetima svih muzeja, utemeljen na metapodatkovnim elementima Dublin Corea (15 polja), omogućit će da kulturna dobra Južnog Tirola postanu internetski dostupna javnosti. Kad se uzmu u obzir svi muzeji, procjenjuje se da će sustav obuhvatiti do milijun opisa predmeta iz različitih struka i disciplina, ponajprije s područja arheologije, umjetnosti, prirode i tehnike.

3.3.4. Standardizacija podataka (kontrola nazivlja).

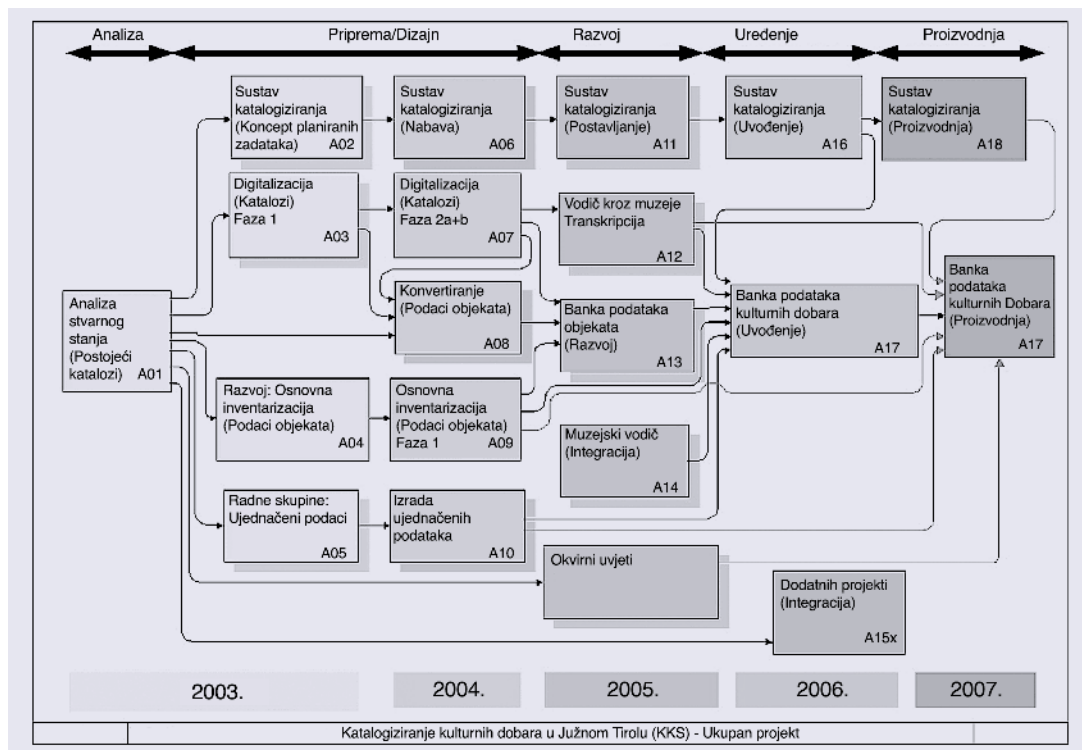
Kako bi katalogizacija bila poduprta terminološkom kontrolom i kako bi se omogućio harmoniziran pristup svim predmetima bez obzira na strukovnu pripadnost, potrebna je standardizacija podataka. Riječ je prije svega o sljedećim temama: nazivima mjesta, osoba i ustanova, materijalima i tehnikama, mjerama, ikonografiji, ključnim riječima.

Na redovitim sastancima i suradnjom unutar radne skupine uslijedila je izrada rječnika. Koliko god je bilo moguće, na osnovi međunarodnih rječnika razvijano je zajedničko nazivlje, upotrebljivo i valjano za Južni Tirol, prilagođeno tamošnjim potrebama, koje je u idućem koraku prevedeno i na talijanski kako bi se zajamčila dvojezičnost.

3.3.5. Osnovna inventarizacija muzejskih predmeta.

Prilikom istraživanja stvarnog stanja mali su muzeji iskazali osobito zanimanje za neposredni početak sustavne inventarizacije muzejskih predmeta, tj. za razvoj i uvođenje minimalnih standarda za katalogiziranje kulturnih dobara Južnog Tirola uz pomoć odgovarajućeg instrumentarija za jednostavnu inventarizaciju. Taj minimalni standard omogućuje jednoznačnu identifikaciju i brzo pronalaženje predmeta. Osim toga, omogućuje i upis podataka o nabavi, vrijednosti predmeta i dr.

Na temelju nacionalnih i međunarodnih smjernica izrađena je zajednička shema za inventarizaciju najvažnijih predmeta: za kulturno-povijesne i umjetničke predmete, arheološku i prirodoslovnu građu, tiskanu

sl. 6. Plan djelatnosti 2003. - 2007. godina

građu, arhivsko gradivo i audio-vizualne medije (filmove, fotografije, tonske snimke).

3.3.6. Usklađivanje podataka i izgradnja baze podataka o predmetima.

Za unos u jedinstveni softver za katalogiziranje bilo je nužno pripremiti postojeće podatke iz elektroničkih muzejskih kataloga. Nepodudarni su se podaci prilagođivali novoj strukturi, pročišćen je sadržaj, preoblikovani podaci. Tako usklađeni, služili su kao temelj za pripremu i dopunu normiranih podataka te za primjenu i testiranje novog softvera.

Iz takvog je usklađivanja proizašla baza podataka o predmetima, koja u zajedničkoj relacijskoj bazi sadržava stare podatke "vodećih muzeja" u standardiziranom obliku.

U idućem stupnju proširenja baze 2007. godine preuzet će se i podaci ostalih muzeja obuhvaćenih projektom.

3.3.7. Digitalizacija kataloga na papiru.

Daljnje područje pripremnog stadija odnosi se na digitalizaciju starih kataloga "vodećih muzeja", u opsegu od 35.000 stranica. U sklopu tog dijela projekta bilo je više ciljeva. Kao prvo, bilo je važno očuvati stare muzejske kataloge kao kulturna dobra i učiniti pristupačnim postojeće sadržaje. Time će se zaštititi i originali, koji više neće biti stalno traženi – digitalne će stranice biti baza za dokumentaciju predmeta starijih inventara, koji još nisu elektronički zapisani. One su dio vodiča kroz zbirke čija je izrada započeta u lipnju 2005. godine.

3.3.8. Izrada vodiča kroz zbirke. U prvoj fazi izrade planiranog internetskog portala za bazu podataka o

kulturnim dobrima treba sastaviti *Vodič kroz zbirke* Južnog Tirola, koji će kasnije biti dopunjen virtualnim katalogom sa podacima o svim predmetima za koje će muzeji dopustiti objavljivanje.

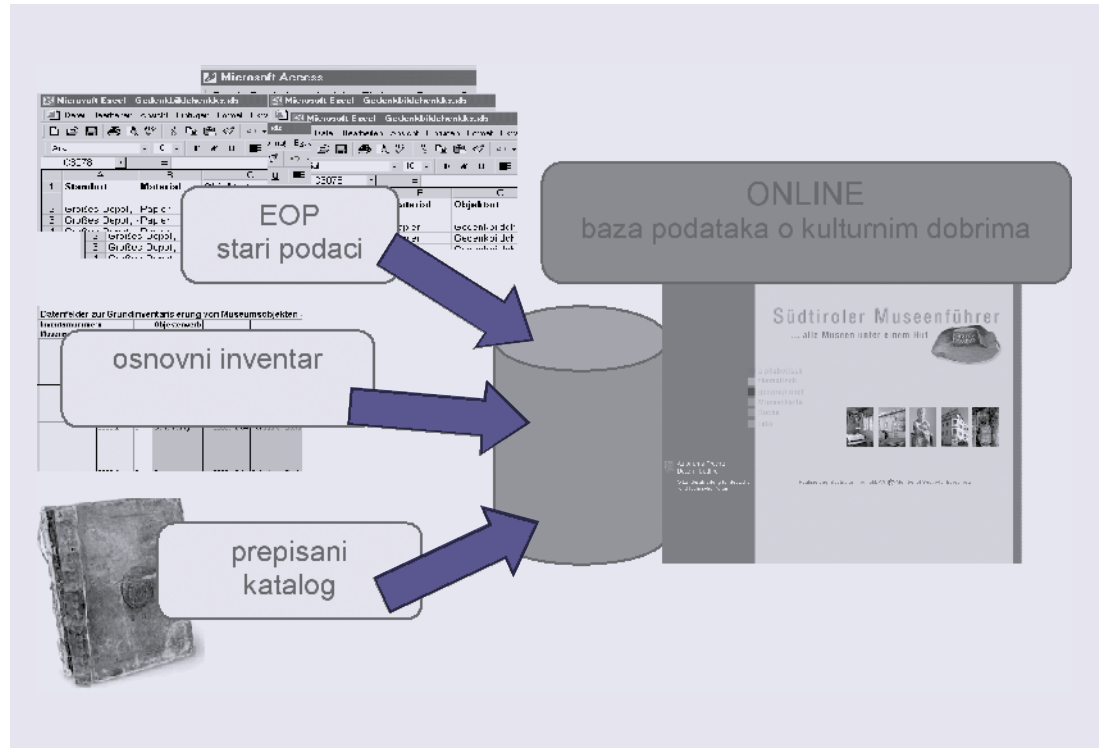
Vodič kroz zbirke bit će dopuna postojećemu vodiču kroz muzeje (www.provinz.bz.it/museenfuehrer), a korisniku će nuditi informacije o veličini, sadržaju i detaljima određene zbirke te odgovarajući katalog.

3.3.9. Izgradnja portala kulturnih dobara. Krajnji cilj projekta katalogizacije predviđa izgradnju internetskog portala kulturnih dobara kao virtualnog kataloga, koji sadržava bazu podataka o predmetima, ali i vodič kroz muzeje te vodič kroz zbirke. Uz to, cilj projekta je ponuditi i druge informacije kao što su kalendar događanja, online trgovina svih muzeja te središnji informacijski punkt koji bi posluživala Služba za muzeje. Za definiranje tih usluga, pitanja autorska prava, ugovore s novim partnerima i internetsku ponudu predviđeno je stvaranje ili prilagođavanje pravnoga i organizacijskog okvira.

4. SLUŽBA ZA MUZEJE

4.1. Osnivanje Službe za muzeje. Daljnji korak u projektu je osnutak stalne ustanove koja će osigurati da postignuti rezultati budu trajno dostupni. Potrebno je postojanje mjesta iz kojega će se djelatnosti pratiti i usklađivati i nakon službenog završetka projekta. Još krajem 2004. godine pri Službi za kulturu njemačkoga kulturnog odjela osnovana je Služba za muzeje, koja je započela raditi⁹. siječnja 2005. godine.

Osim za katalogiziranje kulturnih dobara, Služba je nadležna za sva pitanja vezana za muzeje.

sl. 7. Koncept podataka

4.2. Cilj i ciljna skupina. Cilj Službe je koncipiranje i izgradnja muzejske mreže koja potiče pristup kulturnim dobrima Južnog Tirola i podupire muzeje u zaštiti i prezentaciji njihovih zbirki. Uz stručnu, tehničku i financijsku potporu nudi program usavršavanja izrađen prema potrebama muzeja, suradnju s lokalnim i međunarodnim stručnjacima i odborima te veću zastupljenost u javnosti. Daljnji su zadaci izrada muzejskoga plana Južnog Tirola, koordinacija pilot-projekata, održavanje internetske platforme i poticanje suradnje među muzejima.

Ostvarivanje spomenutih mjera podijeljeno je u tri faze. Pripreme se započele 2005. godine, a do 2007. bit će srednjoročno proširene i poboljšane. Dugoročno planiranje predviđa učvršćivanje i dogradnju izgrađenih struktura i programa do 2010. godine.

4.3. Organizacija i struktura. Služba za muzeje dio je Zemaljske uprave Južnog Tirola, a djeluje u sklopu Službe za kulturu njemačkoga kulturnog odjela, u čije područje djelovanja pripadaju muzeji. U Službi su zaposlene dvije osobe. Tijekom 2007. godine bit će otvoreno još jedno radno mjesto.

4.4. Djelatnosti. U ovom će poglavlju biti riječi o djelatnostima Službe, koje su od 2005. godine pretežito ostvarivane radi umrežavanja.

4.4.1. Razvojni plan za područje muzeja Južnog Tirola.

Razvojni plan višegodišnji je projekt koji će se provoditi u pet koraka. Služi usmjeravanju, povezivanju i osposobljavanju muzeja, a ubuduće bi trebao služiti i kulturnoj

politici, kao temelj i pomoć pri odlučivanju vezanom za razvoj i potporu muzejske djelatnosti. Na prvom je mjestu zajednički razvoj svih muzeja Južnoga Tirola u sklopu demokratskog postupka od dna prema vrhu (*bottom up*) i uz pomoć vanjskog voditelja.

1. korak: Temeljna načela (izjava o poslanju)

Pojam *muzej* nije dovoljno detaljno definiran, što dovodi do nekontroliranog rasta sličnih institucija. Stoga su 2006. godine u suradnji s muzejima, napisane smjernice za izradu izjave o poslanju i razvojnog koncepta koji će dati odgovor na pitanja tipa *Što su muzeji? Koje zadatke imaju?*

U sklopu *1. dana muzeja Južnog Tirola* 2005. godine muzeji su preispitali vlastitu sliku o sebi i u više radnih skupina raspravljali o ciljevima zajedničkog rada.

Naposljedku je izabrana i redakcijska skupina kako bi se dogovoreni ciljevi oblikovali u pisani oblik. O nacrtu teksta raspravljalo se na sastancima u više okruga i ispravljen je. Na jednome od sastanaka donesen je i prijedlog konačne verzije dokumenta. Ta su načela u pismenom obliku podijeljena svim muzejima u prigodi *2. dana muzeja Južnog Tirola* 2006. godine.

Temeljna načela započinju problematikom različitih funkcija zbirki i muzeja.³

Daljnjih pet poglavlja obuhvaća najvažnije smjernice za odgovoran i profesionalni muzejski rad. Odnose se na poslove i usluge muzeja te na njihovo komuniciranje, postupanje s resursima, osnove organiziranja i upravljanja. Također se bave unutarnjom suradnjom i komunikacijom te odnosima muzeja s politikom i upravom.

³ Zbirke su kulturne institucije otvorene za javnost koje skupljaju, osiguravaju i čuvaju materijalna i nematerijalna kulturna svjedočanstva. Trajno su karaktera i imaju definirane ključne teme i ciljne skupine.

Muzeji su, pak, kulturne institucije otvorene za javnost, koje, osim zadaća zbirki, maju i ulogu mjesta javnog sastajanja, a aktivno se bave dokumentiranjem i istraživanjem ili pak svoje predmete stavljaju na raspolaganje za istraživanja. Kontinuirano se, kao obrazovne institucije i institucije slobodnog vremena, koriste širokom paletom komunikacijskih metoda (izložbe, predavanja itd.).

Programom usavršavanja tijekom prvog polugodišta 2007. godine muzeji će dobiti i priliku za bolje upoznavanje s tim načelima.

2. korak: Izrada standarda kvalitete

U drugom koraku namjera je poticati muzeje i njihov ciljani razvoj poboljšanjem kakvoće i uvođenjem standarda muzejskog rada. Početak tog dijela posla predviđen je za jesen 2007. godine. Vremenski tijek još nije utvrđen, a utvrdit će se prema potrebama muzeja.

Daljnji koraci

3. korak: Izrada sustava koji bi trebao jamčiti kvalitetu.

4. korak: Prilagođivanje standarda i ispitivanje kvalitete putem audit postupka.

5. korak: Prilagođivanje formalnih pravila i općih uvjeta planu koji jamči kvalitetu.

4.4.2. Događanja. Koordinacija zajedničkih događanja, primjerice obilježavanja Međunarodnog dana muzeja ili Duge noći muzeja, važna je djelatnost za umrežavanje muzeja. Pri tome Služba za muzeje preuzima ulogu glavnog koordinatora i promotivnim i komunikacijskim mjerama za cijelu zemlju podupire inicijative te pomaže pri uspostavljanju kontakata s mogućim sponzorima posebnih akcija.

Muzejski dan Južnog Tirola, koncipiran kao stručni radni skup, važna je polazna točka za uzajamno upoznavanje, razmjenu informacija i raščlanjivanje teškoća muzejske svakodnevice.

4.4.3. Usavršavanje. Plan za stručno usavršavanje tijekom 2005./2006. godine predviđa niz tema povezanih s uvođenjem novog softvera. Radionice na ostale teme planirane su tijekom 2007. godine i ponajprije bi trebale pridonositi produbljivanju temeljnih načela muzejske djelatnosti (v. toč. 4.4.1.).

4.4.4. Odnosi s javnošću i reklamiranje. U sklopu pojedinačnih navedenih poslova i djelatnosti, muzeji Južnoga Tirola već su se više puta zajednički uspješno predstavili javnosti. Daljnje mjere i ciljne akcije sa svrhom što sveobuhvatnijeg upoznavanja javnosti s vlastitim aktivnostima i privlačenja pozornosti te unaprjeđenja opće javne slike izradit će se i ostvariti tijekom sljedećih godina. Informacije o muzejima od 2001. godine mogu se naći na internetskom portalu muzeja na adresi www.provinz.bz.it/museenfuehrer i u tiskanom obliku, u knjižici *Muzeji u Južnom Tirolu*, izdanoj 2006. godine na tri jezika. Radi što bolje razmjene informacija među muzejima Južnoga Tirola, Služba za muzeje svaka dva mjeseca objavljuje okružno pismo pod nazivom *Museumsnews (Muzejske novosti)*, a od siječnja 2007. godine Služba se predstavlja na vlastitoj internetskoj stranici (www.provinz.bz.it/museen).

4.4.5. Suradnja. Radi njegovanja nadregionalne suradnje, Služba za muzeje je od 2005. godine članica

Talijanskoga nacionalnog odbora ICOM-a i sudjeluje na različitim nacionalnim i regionalnim savjetovanjima. Uz to, Služba preuzima posredničku ulogu između Nacionalnog odbora i muzeja Južnog Tirola. Za bolje umrežavanje svojih muzeja i ostalih muzeja na njemačkome govornom području, Služba se 2006. godine učlanila u Njemačko muzejsko udruženje (DMB). Od 2004. godine Južni Tirol je aktivno uključen u stručnu skupinu Dokumentacija pri DMB-u te predavanjima i izvješćima daje uvid u tekuće projekte svojih muzeja. Na lokalnoj i regionalnoj razini dogovaraju se godišnji planovi i zajednički ostvaruju različiti projekti s dva muzejska udruženja – s Ustanovom Zemaljski muzeji Južnog Tirola i s Muzejskim savezom Južnoga Tirola. To pridonosi boljem usklađivanju vlastitih djelatnosti na muzejskoj sceni.

4.4.6. Institucionalizirana djelatnost. Osim financijskih poticaja, Služba za muzeje daje savjetodavne usluge te obilazi muzeje. Time se prije svega razmatraju pitanja vezana za osnivanje muzeja, oblikovanje i opremanje prostora za izložbe i projekte.

5. POGLED U BUDUĆNOST

Na kraju tog dugoročnog procesa stoji vizija dobro organiziranoga, raznorodnoga i vrlo aktivnog muzejskog sektora u Južnom Tirolu, koji je čvrsto usidren u europsku muzejsku mrežu. Pristup kulturnoj baštini Južnoga Tirola unaprijeđen je umrežavanjem muzeja i njihovih djelatnika te potporom zaštiti i stručnom prezentacijom muzejske građe. Zajedničke smjernice i niz usluga pridonose stručnom razvoju i učvršćuju mrežu. Financiranje se temelji na današnjim standardima kvalitete, a pravna osnova također odražava suvremeni pristup.

Literatura

1. Popis stanovništva 2001. godine, prebrojavanje triju jezičnih skupina u pokrajini Bolzano-Južni Tirol, Autonomna pokrajina Bolzano-Južni Tirol, Zemaljski institut za statistiku (nakladnik), priopćenje br. 17, kolovoz 2002..
2. *Muzeji u Južnom Tirolu 2005. godine*, Autonomna pokrajina Bolzano-Južni Tirol, Zemaljski institut za statistiku (nakladnik), priopćenje br. 21, kolovoz 2006.
3. *Načela razvojnog koncepta za zbirke i muzeje Južnog Tirola*, Autonomna pokrajina Bolzano-Južni Tirol, Odjel njemačke kulture i obitelji (nakladnik), studeni 2006.

Primljeno: 26. veljače 2007.

Prijevod s njemačkog jezika: Ivanka Jagec

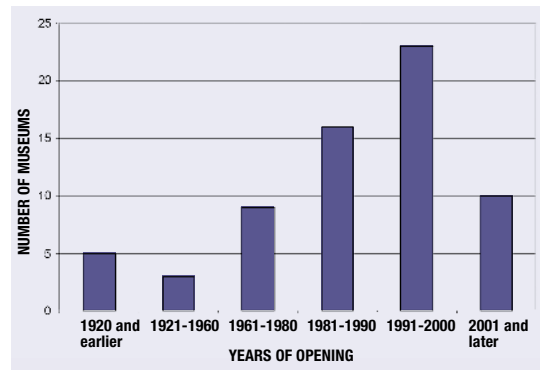
.....

CREATION OF A MUSEUM NETWORK IN SOUTH TYROL

dr. ALEXANDRA PAN □ Service stelle Museen – Amt für Kultur – Abteilung Deutsche Kultur und Fmiilie, head of the cultural poperties of south Tyrol cataloguing project, Italy (Autonomous Region of South Tyrol)

South Tyrol is located in the Alps in northern Italy. The Autonomous Province of Bolzano-South Tyrol has an area of 7,400 sq. km., 116 municipalities and a population of 460,000 ¹. The population comprises three ethnic groups; almost two thirds have German as their mother tongue and just over a quarter Italian, while Ladin – a Rhaeto-Romance language – is spoken by a minority ethnic group comprising less than five percent of the population. With the establishment of regional self-administration in South Tyrol, the first cultural law for the protection of minorities there was introduced in 1958. In addition to administrative authority, South Tyrol has also enjoyed legislative autonomy in a variety of fields since 1972, including culture, preservation of ancient monuments, archives and museums.

Figure 1. Museums by years of opening - 2005

museums, and to support private collections where that is in the public interest.

1 THE FRAMEWORK

1.1 Historical overview

The transfer of state responsibility for museums, collections and works of art to the South Tyrolean provincial authority in 1972 made it possible for the South Tyroleans to take the necessary measures to protect and promote their cultural goods. In the framework of its legal mandate, the South Tyrolean Provincial Government has since been directly responsible for administering and promoting the preservation of ancient monuments and museums. In view of the fact that, historically speaking, the region's cultural heritage was primarily a product of the German and Ladin ethnic groups, this responsibility was vested in the Department of German Culture within the South Tyrolean provincial authority, which today administers South Tyrol's museums through the Office of Culture.

Museums were first made the subject of provincial legislation in 1988, in Provincial Law no. 38, which is mainly focussed on support for museums; the South Tyrolean Provincial Government promotes the establishment of museums that are of value for South Tyrol and supports them regardless of whether they are run by public authorities, associations or private individuals.

The Museums Act empowers the Provincial Government to take measures relating to museums in general, to purchase valuable objects and loan them to individual

The act defines museums as facilities that collect, preserve and exhibit material that is relevant in the fields of history, the history of art or natural science. Funding is only available for museums and collections that are in the public interest, are accessible to the public and have regular opening hours. The act also provides for the establishment of a Board, containing political representatives of the three ethnic groups, the municipalities and the museums themselves. In its subsidy guidelines, the Board stipulates that funding can only be made available to museums that are of international, region-wide, district-based or local importance. Such funding is limited to a maximum of 80% of recognised expenditures.

On the basis of the Museums Act, the South Tyrolean Provincial Government assigns about 50% of this budget item to the provincial authority's own "South Tyrolean Provincial Museums". Approximately 35 museums run by public and church authorities and private individuals also receive subsidies for their ordinary and extraordinary activities or for capital spending projects. That accounts for a further 45% of the annual museum budget. The remaining five percent is made available to the provincial administration for its general museum and region-wide initiatives. These funds are allocated to major exhibitions like the cross-border Tyrol Exhibitions, which have been held every three years since 1993, publications like the *Guide to the Museums of South Tyrol* (1st edition 1993, 2nd

¹ The figures are based on the last census for South Tyrol conducted by the Provincial Statistics Office in October 2001. Autonomous Province of Bolzano-South Tyrol, Landesinstitut für Statistik (publ.), Mitteilungsblatt Nr. 17, August 2002.

PM - Provincial Museum
 MM - Municipal Museum
 DM - Diocesan Museum
 VM - Village Museum
 AM - Association Museum
 PrM - Private Museum
 LM - Little Museum

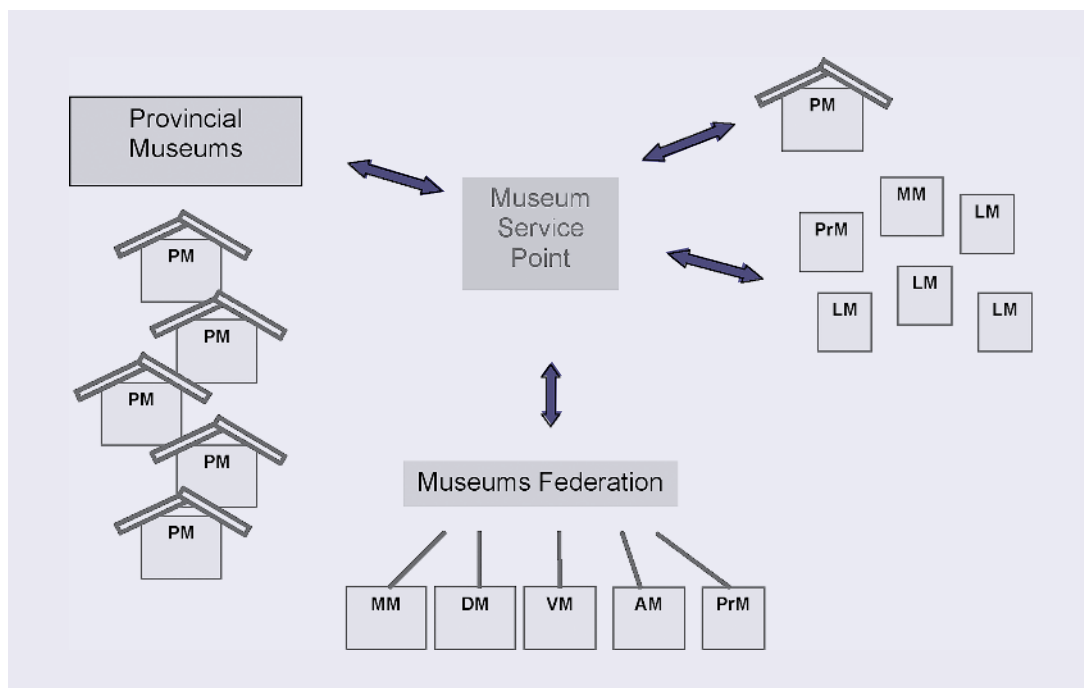

Figure 2. Current organisational structure of museums in South Tyrol

edition 1996/97), South Tyrol's museums Internet site (2001) and other specific projects. The Office of German Culture took its first steps in networking in 1999-2000 with a project targeted at joint marketing for provincial museums, which previously had each worked in isolation. Activities included the creation of a logo, running a stand at a leisure trade show and publication of a joint brochure. This work prepared the ground for the subsequent decision to combine the various provincial museums under a common management structure. Another network project in which the Provincial Government is a major source of support is the project begun in 2003 to catalogue the region's cultural goods, which is dealt with below.

1.1.1 The development of museums in South Tyrol

After the first – mainly municipal – museums had been founded at the beginning of the 20th century, a strong museum movement developed in South Tyrol in the mid-1970s and a large number of local museums – in the various towns, villages and valleys – were established with the objective of preserving rural cultural goods. It also led to the foundation of the first provincial museum (Museum of Ethnology) in 1976. Since then South Tyrol has seen fast and continued growth and very rapid developments in the field of museums. From 1990 to 2003 the South Tyrolean provincial authority also opened six more provincial museums, which were combined to form a single administrative unit in 2004. From 1982 to the present day, the number of museums in South Tyrol has doubled. The total currently stands at around eighty, about thirty of which – both private and municipal museums – joined forces in 2004 to form the Federation of South Tyrolean Museums ("Südtiroler Museumsverband").

We are therefore talking about a relatively recent development, culminating in the last decade in the establishment of new provincial museums to European standards. In the last few years this spontaneous and heterogeneous style of development has undergone a transformation with the combination of the various provincial museums into a single organisational unit. The result of this measure, which was taken in 2003 in order to achieve savings through synergies, is a network of the region's biggest and most modern museums with a central administration that now handles shared functions like finance and accounting, marketing and public relations, acquisitions and personnel. On the other hand, this museum merger also led to an imbalance among the various players on the South Tyrol museum scene, and in 2004 the majority of the other museums created their own museum network, namely the Federation of South Tyrolean Museums. This organisation now represents 33 museums, slightly more than one third of the current total of museums and collections. In addition to the basic objective of providing mutual support and representing members' interests, the Federation also collaborates with the tourist trade and is active in the field of continuous education and training for museum staff.

Not all the museums have joined the Federation of South Tyrolean Museums, however, and South Tyrol still has a number of individual museums with no affiliations at all. In response to the wishes expressed by the museums for co-ordination of general and region-wide initiatives, Dr. Sabina Kasslatter-Mur, Provincial Minister of Culture, established a Museum Service Point within the Office of Culture at the beginning of 2005. The Service Point is a clearing house for all the museums

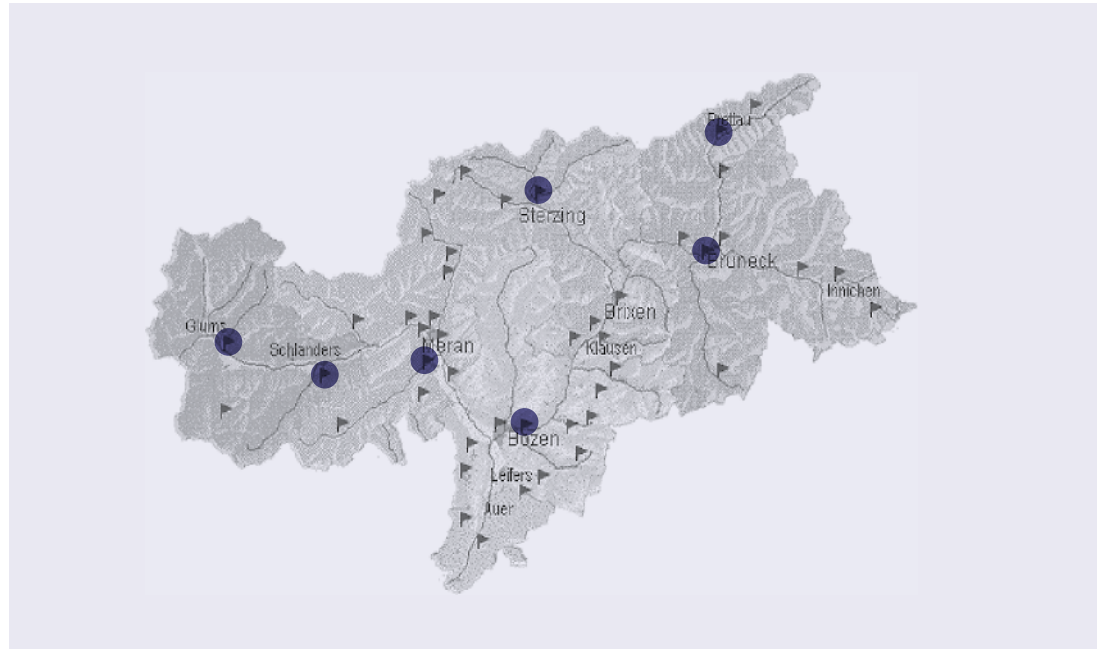

Figure 3. Museum map: Museums in South Tyrol

in the province but it has a main focus on support for the smaller and less well equipped museums so as to counteract pronounced differences in their developmental levels. It seeks to foster networking between the museums and promote their combined development. The structure and tasks of the Museum Service Point are discussed below.

1.2 Point of departure

This rich and varied array of museums in South Tyrol covers practically the whole of the province. The total of more than eighty museums and collections constitutes an impressive wealth of cultural goods (approx. 1 million objects) relating to four main themes: to culture, which is also the main focus, art, nature and technology. So far, this extensive offering has largely been funded by the public authorities.

In 2003 a full investigation was performed into the condition of South Tyrol's museums and their documentation systems. The analysis confirmed the wealth and variety of the cultural goods involved but at the same time revealed a number of tasks and challenges deriving from the incomplete or lacking documentation of many inventories, the absence of modern IT tools in about half the museums, poor co-ordination at the level of content and activities, and the lack of co-operation at the local and provincial levels.

An initial survey of all South Tyrolean museums and collections for 2005 revealed further details with regard to the South Tyrolean museum scene; of the 66 museums included in the survey, 48% are primarily administered by private individuals or organisations, 23% by municipalities, 12% by the Autonomous Province of Bolzano-South Tyrol, 8% by church organisations, and 9% by other public bodies. The provincial

authority and the municipalities are responsible in law for 35% of all museums in South Tyrol.

In the course of 2005 1,172,830 persons paid a visit to a museum, including 2,647 school classes. The average exhibition space is 876 sq. m., and more than 60% of the total is covered. 281 exhibitions were held and 106 publications (books, catalogues, etc.) produced. In the last five years 63% of all use of the inventories has served scientific purposes.

The museums have a total staff of 506. 48% of the total are volunteers, 30% have a limited contract of employment and 22% an open-ended contract. Museums are open to the public five days a week for about 27 hours on average.

Thirty nine per cent of museum funding is public money, 16% comes from the sale of tickets, and the remaining 45% consists of membership fees, donations, revenues from guided tours, sponsorship money, revenues from retail sales, catering services, reproductions and similar rights, and other sources.²

The financial support provided to date is insufficient to ensure the sustainable development of South Tyrol's museums. In addition, a common basis is needed for museum work in the province, in order also to upgrade the museums and support their management.

2 - OBJECTIVE

The goal is to build up a museum network in South Tyrol and provide international access to the region's cultural goods through a dedicated Internet site. The project is also designed to help museum personnel to acquire the qualifications they need for professional standards of work in the preservation and presentation of cultural goods.

² In: Museen in Südtirol 2005, Provincial Institute of Statistics, Autonomous Province of Bolzano-South Tyrol, Landesinstitut für Statistik (publ.), Mitteilungsblatt Nr. 21, August 2006

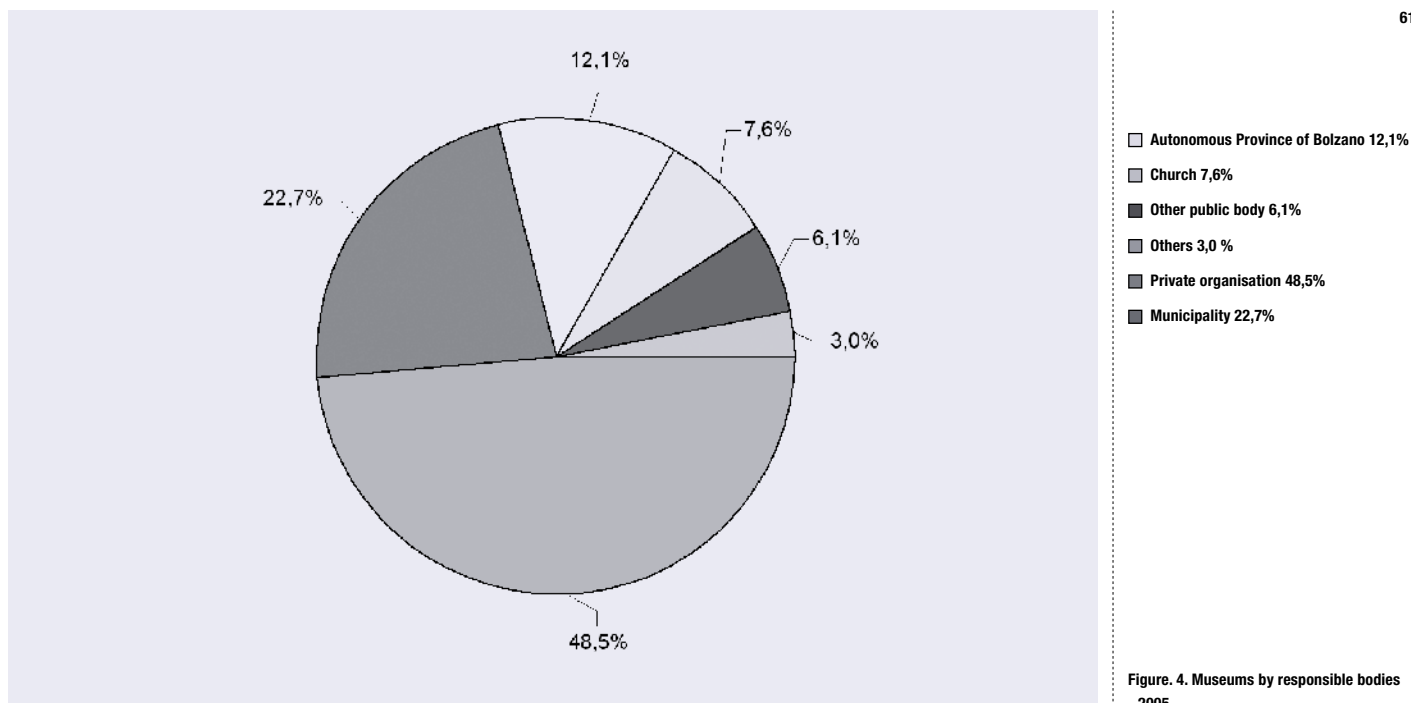

Figure 4. Museums by responsible bodies - 2005

The South Tyrolean Provincial Government has decided to support this objective with the help of the following two major projects:

1. A project to catalogue the region's cultural goods, i.e. museum collections and ancient monuments. The project, which was launched in 2003, is being handled by the Department of German Culture and the Family and the Department for the Preservation of Ancient Monuments.

2. The Museum Service Point. This office was opened in the Department of German Culture and Family in January 2005.

These two projects form the focus of the rest of this report.

3 - PROJECT TO CATALOGUE THE CULTURAL GOODS OF SOUTH TYROL

This project was the first region-wide initiative to be targeted at all museums. Meetings and working groups formed the point of departure for a co-ordinated approach to future development. The work gave many museum operators and their personnel a first opportunity to get to know one another. As a physical network with a common data concept and presentation platform, the cataloguing project provides a real foundation for a virtual network and for joint museum work that will be further upgraded in the framework of the Museum Service Point at a later date.

3.1 Objective and target group

The objective of the project is to make a contribution to the preservation of South Tyrol's cultural heritage through a harmonised system of data capture and

cataloguing for the region's movable and immovable cultural goods. The establishment of a cultural goods database will facilitate access to South Tyrol's cultural heritage. The project is being handled in line with the official standards laid down by the national cataloguing office ICCD (Istituto Centrale per il Catalogo e la Documentazione) at the Italian Ministry of Culture. For data exchange between the regions, great importance is attached to compatibility in terms of content, language and information technology. In view of South Tyrol's special situation as a multilingual region, the aim is to make all the results of the project available in at least two languages throughout.

The project is targeted first of all at the institutions and persons involved in the task of drawing up the inventories. The South Tyrolean Provincial Government has assumed the role of initiator and project sponsor. The South Tyrolean museums – be they public (provincial and municipal), private or ecclesiastical – are the partners who will contribute expertise and content and subsequently produce and make direct use of the data. Once the project work has been completed, the product will be targeted in a second step at external users, who will be given access at three levels: research and administration, the business community and the public, and museums and collections as mentioned above.

As the project involves the creation of a central database for museum collections and ancient monuments, plus expert support for harmonised cataloguing procedures, the region's archives and libraries have not been included at this stage. The provision of the necessary interfaces, however, ensures that the relevant links can be made at a later date.

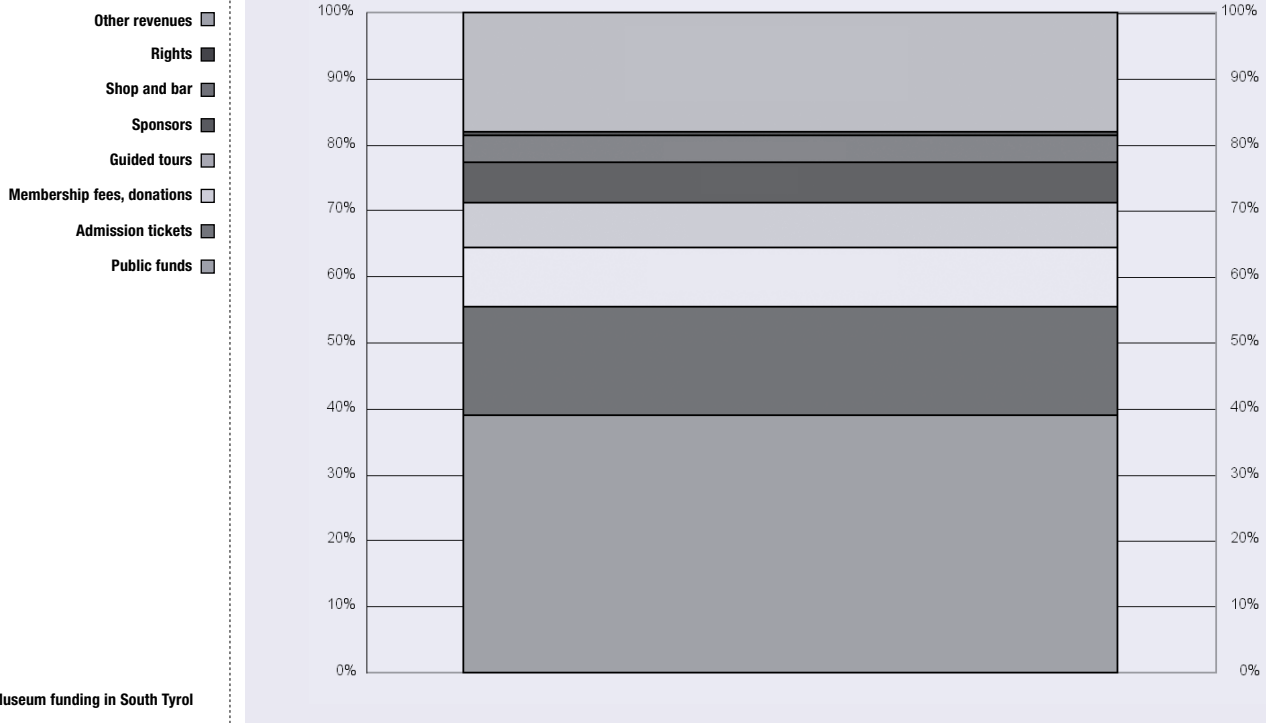

Figure 5. Museum funding in South Tyrol - 2005

3.2 Project organisation

The project was commissioned by the South Tyrolean Provincial Government. It is being run by the Department of German Culture and the Family and the Department for the Preservation of Ancient Monuments, with the heads of department forming a steering committee. Two desk officers are the joint project managers, with project teams and working groups responsible for the implementation. The working groups mainly include the big museums, which form a kind of core-actor group and make a significant contribution to the project with their expertise and generous co-operation. IT support is provided by the Department of Data Processing at the South Tyrolean provincial authority and Südtiroler Informatik AG. Advisory services are provided by an external expert at the level of project management, who has long years of experience in the field of IT for cultural heritage work. The results are regularly scrutinised by a scientific committee.

The project is structured in five main phases: survey of the status quo, development of a target concept, acquisition of the cataloguing software, implementation and creation of a cultural goods database. The project, which was launched in the middle of February 2003, originally had a three-year time line to the end of 2005. As a result of delays in software procurement, however, the project will now run until 2007.

3.3 Activities

This chapter focuses on the individual work packages implemented and activities developed since 2003.

3.3.1 Survey of the status quo

A detailed study of the point of departure for the project was made with an analysis of the situation of the South Tyrolean museums and their documentation systems. This revealed heterogeneous forms of documentation on the basis of historical developments with little reference to modern standards; only about 50% of the museums actually had a PC.

3.3.2 Target concept development

The results of the survey were employed to prepare a target concept with a standard procedure for future cataloguing work. The defined requirements included minimum specifications for object documentation and the related process flows, taking due account of the differences between the various museums. The software specifications were then drawn up to international standards, discussed with the core-actor museums and compared with the state of the art in the field of IT for cultural heritage work (e.g. distributed search functions on the basis of Dublin Core data elements).

3.3.3 Procurement of the cataloguing software

The specifications for the target concept served as a basis for an EU-wide request for proposals, which was announced in May 2005. The contract finally went to the Dutch Adlib Information System company for their Adlib software.

The specifications related to two levels of implementation: a basic system for smaller museums on the one hand and a collection management system to meet the needs of the provincial museums on the other.

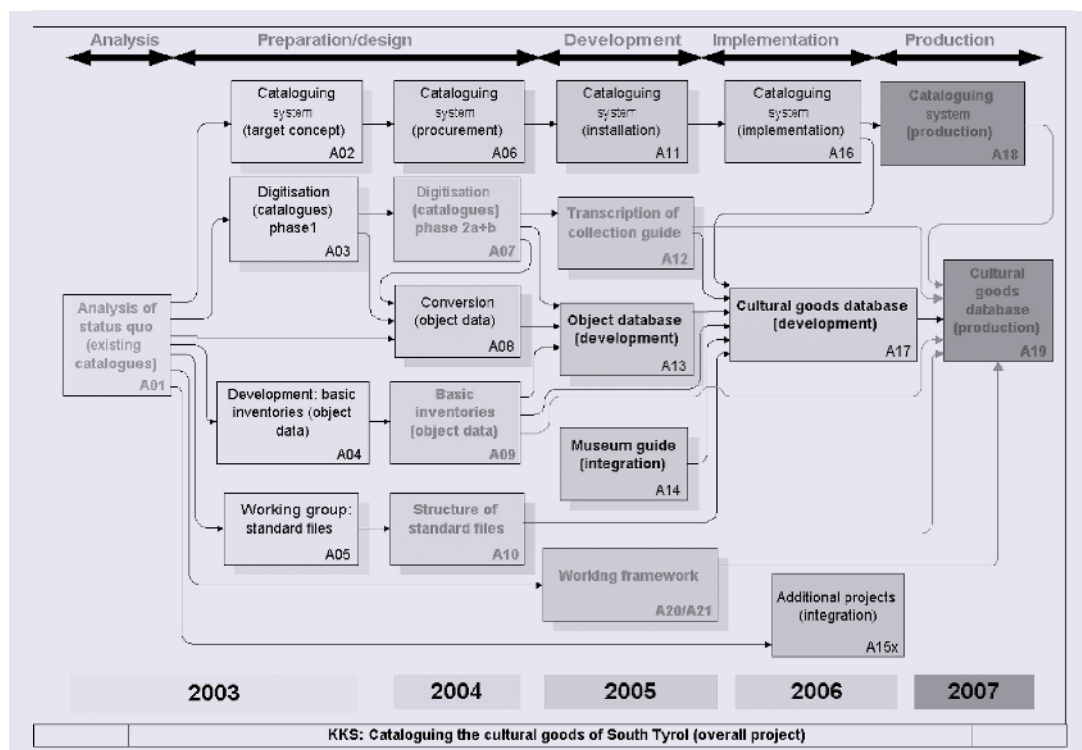

Figure 6. Plan of activities 2003 - 2007

The intention is to have an IT partner install the system centrally, with on-line access available to the individual museums. The necessary interfaces will also be provided to guarantee data transmission to and from the original systems that are still in use in the various museums and are not being replaced by the new system. A search module with access to all object data for all museums based on Dublin Core metadata elements (15 data fields) will be used to give the general public access to South Tyrol's cultural goods via the Internet.

Taking all the museums together, we are working on the assumption that the system will operate with a total of up to one million object descriptions from the various departments and disciplines, above all archaeology, art, nature and technology.

3.3.4 Creation of standard files (controlled vocabularies)

In order to have a standardised mode of description of the various objects and the vocabularies needed to support the cataloguing process, it is necessary to create standard files for harmonised trans-discipline access to all objects. This work primarily involves the following topics: place names, names of people and organisations, materials and techniques, exhibit designations, iconography, key words, etc.

Regular meetings were held, at which the files were developed on a collaborative basis within the working group. Wherever possible, international vocabularies were used as the basis for the joint development of a vocabulary that is applicable and suitable for use in South Tyrol. In a next step this vocabulary will be further

modified to meet the specific requirements of South Tyrol and also – in the interest of multilingualism – translated into Italian.

3.3.5 Basic inventory of museum collections

In the course of the survey into the status quo, the small museums in particular were particularly keen for work to begin immediately on a systematic inventory of the museum collections. The requirement here was to develop and introduce a minimum standard for a harmonised catalogue of South Tyrol's cultural goods on the base of suitable tools for simple inventory work plus personal assistance. The advantages of this minimum standard are unambiguous identification and fast location of the object involved. In addition it permits inclusion of acquisition information and the value of the object, etc.

On the basis of the relevant national and international guidelines, a blueprint was jointly developed for an inventory of the most important types of objects: objects relating to the history of art, printed works, archivalia and audiovisual media (videos, photos, sound recordings).

3.3.6 Data harmonisation and development of the object database

Before importing the object data into the cataloguing software, it was necessary to first examine the existing computer data used for the museum catalogues. Inhomogeneous data fields were modified to meet the specifications of the target concept, the contents adjusted and the data transformed. The harmonised

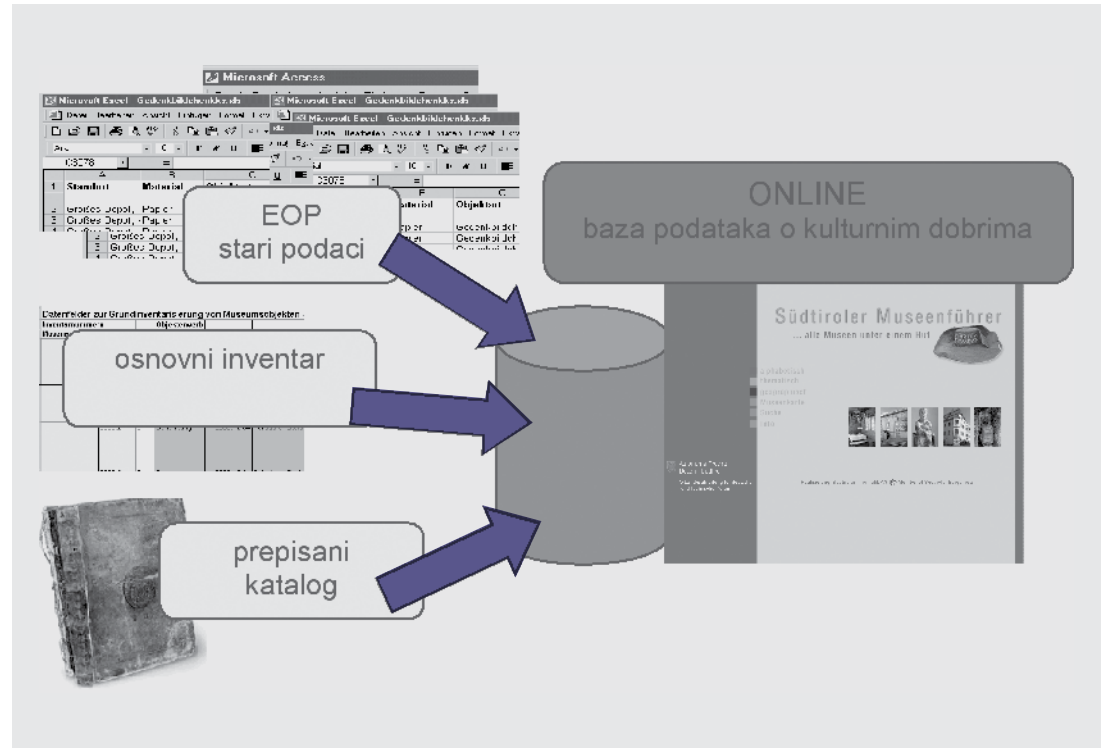

Figure 7. Data concept

data then served as a basis for the development and finalisation of the standard files and for implementing and testing the new software.

The result of this data harmonisation process was an object database containing the core actors' existing data in a common relational database with a standardised structure. In a next step, the data of the other museums involved in the project will be added in 2007.

3.3.7 Digitisation of printed and handwritten catalogues

Another chapter of the preparatory work involved digitising old (legacy) catalogues in the core-actor museums totalling some 35,000 pages. This subproject related to a number of goals. First of all it was important to preserve the old museum catalogues as cultural goods in their own right while making their contents accessible at the same time. The originals are now protected since they are no longer in continuous use. The digitised versions now form the basis for documentation of the objects in the old inventories that have not yet been computerised. They form part of the guide to collections that was begun in June 2005.

3.3.8 Creation of a collection guide

In the first implementation phase of the planned Internet portal for the cultural goods database, we intend to create a guide to the collections of South Tyrol and later to add a virtual catalogue of all the object data that the museums release for publication.

This collection guide will be a useful addition to the existing Guide to the Museums of South Tyrol (www.provinz.bz.it/museum-guide), offering users a conveni-

ent overview of the size, subject and details of a collection plus the relevant catalogues.

3.3.9 Development of the cultural goods portal

The final goal of the cataloguing project is to establish a cultural goods portal as a virtual catalogue containing both the object database and the museum and collection guides. Additional services that are suitable for an Internet platform are also to be included, such as a calendar of events and an on-line shop for all the museums as well as an info desk with information from the Museum Service Point. To avoid problems with these services and also with questions of copyright, contracts with new partners and Internet-based offers, we plan to create or modify the relevant legal and organisational guidelines. That task should be completed by the autumn of 2007.

4 - MUSEUM SERVICE POINT

4.1 Establishment of the Museum Service Point

A further step in the project was to establish a permanent facility to ensure that the results of the work performed to date continue to remain available, i.e. one that supports and co-ordinates activities beyond the official end of the project. This was done at an early stage, at the end of 2004, when the Museum Service Point was established at the Office of Culture in the Department of German Culture. The Service Point has now been operating since 1 January 2005. In addition to work on questions relating to the cataloguing project for cultural goods, the Service Point also serves as a general contact for all questions relating to museums.

4.2 Objective and target group

The aim of the Service Point is to design and create a museum network to promote access to the cultural heritage of South Tyrol and support the museums in their work of preserving and presenting their collections. Apart from technical and financial assistance, and support in terms of expertise, the Service Point also offers a continuous education programme targeted at the specific needs of the museums, collaboration with local and international experts and organisations, and a platform to promote public awareness. Other activities include production of a South Tyrolean Museum Plan, co-ordination of pilot events, management of the Internet platform and promotion of co-operation between the various museums.

Implementation of the measures is the subject of a three-phase plan of action, starting with the preparations in 2005 followed by medium-term development and fine-tuning (up to 2007). The long-term plan provides for the consolidation and further development of the structures and programmes created up to 2010.

4.3 Organisation and structure

The Museum Service Point is run by the South Tyrolean provincial authority and is part of the Office of Culture in the Department of German Culture, which is also responsible for South Tyrol's museums. The Service Point currently has a staff of two, with an additional employee to be recruited in 2007.

4.4 Activities

This section relates to the measures taken by the Service Point with a primary focus on network-building since 2005.

4.4.1 Development plan for the museums of South Tyrol

The development plan is a five-stage project lasting several years. The plan is designed to support the museums in terms of profile-building and professionalisation on the one hand and to serve cultural policy makers as a decision-making tool in the development and promotion of the museums on the other. The focus is on the combined development of all museums in South Tyrol in the framework of a democratic process (bottom up) and with the help of an external facilitator.

Step 1: Basic principles (mission statement)

The term "museum" is not a protected label, and uncontrolled developments have taken place in this sector as a result. In collaboration with the museums, therefore, the principles for a mission statement and development blueprint were defined in 2006 to provide answers to the questions: "Who are we? What are our functions?" At the 1st South Tyrolean Museum Day in 2005 the museums examined their self-image and defined the objectives of joint museum work in a number of working groups. An editorial team was then appointed to lend structure to the objectives listed

and produce a formal document. The draft text was discussed and corrected at various meetings held at the district level. At a further meeting, the paper was approved in its present final form. The basic principles were presented in writing at the 2nd South Tyrolean Museum Day held in 2006 and distributed to all museums.

The focus on basic principles starts with the question of the different functions of collections and museums³. Five further chapters contain the main guidelines for responsible and professional museum work. They relate to the museums' work and services and how they are communicated, their use of resources, and their organisational and management principles. They also address the question of internal co-operation and communication, and the museums' relationships with politics and administration.

A training programme planned for the first half of 2007 will give the museums an opportunity to familiarise themselves with the basic principles.

Step 2: Quality standards

The second step is designed to strengthen the position of the museums and promote their further development through a focus on quality and the introduction of standards for museum work. These activities are due to begin in autumn 2007. The schedule has not yet been finalised and will take account of the needs of the museums.

Future steps

Step 3: Development of a quality assurance system

Step 4: Adjustments to the standards and quality controls on the basis of an auditing process

Step 5: Adaptation of formal rules and general conditions in line with the quality assurance plan

4.4.2 Events

Co-ordination of joint events, such as the International Museum Day or the Long Night of Museums, is a further key activity for museum networking. The Service Point supports such initiatives with advertising and PR throughout the province, and also helps establish contacts with potential sponsors for special activities.

The South Tyrolean Museum Day takes the form of a working conference that provides a useful platform for personal contacts, knowledge sharing and in-depth discussion of typical museum problems.

4.4.3 Continuous education

The 2005/2006 continuous education programme was devoted to the introduction of the new software. Workshops on other subjects – relating primarily to communication of the basic principles – are planned for 2007 (see also section 4.4.1).

³ Collections are cultural facilities which are open to the public and which collect, keep and preserve items of our material and immaterial cultural heritage. Collections are permanent facilities with defined core subjects and target groups. Museums are cultural facilities which are open to the public and which, in addition to the role of the collections, also serve as places of public encounter and are active in the fields of documentation and research or make their exhibits available to the scientific community. As educational and leisure facilities, they employ a wide range of communication tools (exhibitions, talks, etc).

